

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ujévi üdvözlések.

Zombor, január 3.

A szokásos ujévi üdvözlések az idén is megtörténtek. Ezen tisztelgéseknek központja az idén is — úgy, mint 14 év óta mindig — a megyénk és városunk főispánja: Sándor Béla volt.

Szokás nálunk, hogy a vezető férfiak ily alkalmakkor az udvariassági formák keretét át-
lépik s fontosabb irányító nyilatkozatokat tesznek, vagy kritikailag vagy pedig a jövőre vonatkozólag. Erősen megfigyelik tehát az ily válaszokat s iparkodik kiki azok lényegét a maga felfogása szerint kommentálni.

Megyénk főispánja, ujévi beszédében — melyet a Schmausz Endre alispán által vezetett tisztikar nevében tolmácsolt meleghangú üdvözlésre válaszul elmondott, egy fontos mozzanatot emelt ki megyénk tavali történetéből, ami speciálisan és közvetlen ugyan csak a megyei közigazgatási szervezet működésére vonatkozik, de mindenkiünk jól tudja, hogy mennyire érinti egész megyénk közviszonyait is.

Értjük pedig a főispán beszédének a tavali miniszteri hivatalvizsgálatokra vonatkozó részét.

Évek óta agyonrágalmazták e megye közigazgatási szervezetét, úgy, hogy a volt belügyminiszter jónak látta generális vizsgálatot rendelni el s vagy elégtételt szolgáltatni a megtámadottnak vagy pedig a bajok gyökeres kiirtásához a megye nélkül is hozzáfogni.

Ismerjük az eredményt, a megye meghurcolt vezetőinek és közig. apparátusának elégtételt kellett adni, kapott is, még pedig a parlament színe előtt.

Igaz, hogy a vizsgálat megejtésének formája kissé szokatlan volt. Szokatlan volt a miniszter kiküldötteinek megjelenése az egyes községekben és dobszóval való felhívása a hatósági közegek elleni panaszok bejelentésére. Nem az eljárás lényege és oka, hanem a mód volt erkölcsi szempontból s a hatósági közegeknek a nép előtt való tekintélye okából sokak által méltán kifogásolt.

Ugy véljük, hogy a főispán ur, alábbi kivonatossan közölt beszédében erre célzott.

Még ezt az eljárást sem akarták azonban kifogásolni, nehogy az ellenfelek azzal állhassanak elő, hogy e megye vezetőinek okuk lenne

félni a vizsgálatnak akár legszokatlanabb nemétől is.

Kétségtelenül megyénk mult évi történetének egyik legfontosabb momentum, egyik legmegnyugtatóbb eredménye a megejtett közigazgatási vizsgálat, mely elnémitotta a vádaskodókat s nagy elégtétel volt különösen Sándor Béla főispánnak.

A főispán válasza.

Sándor Béla főispán beszédében visszaillesztést tesz azon 30 évre, melyet a közpályán töltött és konstatálja, hogy a vármegye tisztikara akkor is midőn ő annak tagja volt és azon 14 év alatt is, amely idő óta ő mint főispán annak élén áll, mindenkor iparkodott feladatának teljes buzgalommal megfelelni, szép sikereket is ért el, és hogy azok még nagyobbak folytán a mult év folyamán a vármegye elnökül mult, hanem annak a fennálló rendszer volt az oka. Ezt igazolta azon vizsgálat is, melyet a kormány a megyei kormányzat ellenségei által szórt rágalomok folytán a mult év folyamán a vármegyében megejtett. A főispán eleitől fogva nem helyeselte a vizsgálat megejtésének módját, de az ellen a vizsgálat folyama alatt kifogást nem tett és oda hatott, hogy a vármegye se éljen az ellen törvényadta jogaival, mert nem akart az ellenségeknek alkalmat adni arra, hogy mondassák, miszerint valami eltitkoltatni szándékolatit. Az eredmény az volt, hogy az ellenségek által a vármegye kormányzatra szegzett puská vissza felé sült el. A vizsgálat azt konstatálta, a miről a főispán és a vármegye közönsége amugy is megvolt győződve, hogy habár van az adminisztrációnálunk is még javítani való, de az, mint azt a belügyminiszter ur maga is elismerte, némely részeiben teljesen kifogástalan és annak állapota többi részében is megnyugtató. Kéri a főispán a tisztikart, hogy továbbra is teljes buzgalommal működjenek a vármegye java és boldogságára és támogatassák őt is terhes feladata teljesítésében. (Zajos éljenzés.)

Városunk és jövője.

Wekerle Sándor, a most lelépő miniszterelnök mondotta egy ízben: „Eszméket termelni könnyű, eszméket megvalósítani nehéz.“ Igaz. Elismerjük. De bizonyára ép oly igaz az is, hogy vannak eszmék és eszmekörök, amelyekből sohasem tudunk elég sokat termelni, amelyeket soha-

sem tudunk eléggé hangsúlyozni épen azért, hogy egykor megvalósíthatók legyenek.

Ilyen eszme a mi hitünk szerint a magyar városok, közte a mi városunk jövője.

Mert ha igaz az, amit egyik-másik bölcselő állit, hogy t. i. korunk a partikulárismus a decentralizáció, a részekre bomlás kora: ugy kötelességünk a veszendő nagyobb egységek után az ellenáramlat megérkezéig a kisebb egységeket, a városokat utolsó védőbástyául megoltalmazni.

Ha ellenben az az igaz, amit mi hiszünk és vallunk, hogy t. i. a nemzeti egység minálunk csak ezentul fog igazán megalakulni, akkor is kötelességünk a természet rendje szerint a városok fejlesztésén kezdeni a munkát, mert ezen egységekből épül fel legbiztosabban a nekünk legdrágább egység: államunknak egysége.

A multban sok nehéz időn által, a megye volt alkotmányunknak egyedüli védőbástyája. Benne összpontosult a nemzetfentartó kiváltságos osztály szívós ereje. Jövőkön ma egyenesen a magyar városok kulturájától függ. Attól a kulturától, mely a kor szellemében a demokracia széles alapjára helyezkedik.

Az ősi magyar birtok a gazdasági nagy átalakulásban sok helyütt cserélt gazdát. Ezt a veszteséget is a magyar városokban ápolta kultúrának kell helyreépítenie az asszimiláció ereje által. Bármely oldalról tekintjük tehát a kérdést, csak vissza kell térnünk oda, hogy legszebb eszményeinknek, legjobb szándékainknak a magyar városok jövőjére kell irányulniok.

Ép e szempontból nézzük mindenképp figyelemmel városunk közszellemét.

Dr. Gaál Jenő egyetemi tanár azt a — nekünk nem meglepő — megjegyzést teszi, hogy a magyarországi városokban hova-tovább — különösen az alföldön — kezdenek kidomborodni a paraszt reszpublikák, melyeknek följelmonvása az uri osztály gyűlölete. A demokraciát, melynek szelleme polgárságunkat áthatotta, kiszorítani készül a demagogia.

Ne tessék idegesen megrángatózni. Tudatosan használtuk ezt a szót. Mert ha eddig nem volt meg, vagy talán most sincs, okvetetlenül és biztosan rá fog vezetni azon tónus, mely mint a lavina kezdődött az évek előtt sürűbben tartott bankettek lelkes tószójainak virágos szavaiból, míg most pozitív hitvallással proklamálva, nap nap után ilyen alakban hangzik felénk:

A „BÁCSKA“ tárcája.

Illusio.

Vonaglik már a mécesm világa;
Későre jár, — és még se nyughatom:
Zilált kedélyem roncsain tűnődöm.
Vigasztalj engem, égi hatalom! —
Ledől a szív; az eszmény sárba doboz.
Nincs, a miért rajongani tudok!
A tetre vágott duzzadó kar — lankad,
S ha int a szó — kedvetlen lefutok.

Nincs, nincs mi felvidítaná kedélyem,
S oh borzalom! — ez új szív legyen.
Hát tova tűnt az eszmékép, rajongás,
Mi vágyra gyújtá lelke s képzetem?
Hová? Hová? . . . Az eszmékép kitépve.
Hiszen ma már eszmélni nem szabad!
Ki merne még ilyen realis korban
Jövőbe bízni s hinni magzat?

A gyermek nőtt; a gondolat is épült,
Leküsztam jó anyámnak térdéről,
Elmúlt a mézesbáb, faló varázsa:
Az ifjú szív magasztossáért hevül!
A hunregék, a hősök, a vitézek
Taníták lelke vágyra gyúlni fel;
S az eszmékép, a szép jövő reménye
Ködfátylon át mosolyga fényvel.

. . . Letéptem azt a ködfátyolt szememről!
— S megdöbbenék a küzdőtér előtt.
De élt az eszmény! S én bírokra keltem
Kiküzdeni erőmmel a jövőt.

Az eszme élt! A hősök mintaképe . . .
S a jóbarátok serege jött elém,
S én mindenikben egy-egy hősöm láttam
S mindenikben barátomat lelém.

És ök? . . . kacagva megmutatták nekem
Ismerni azt a fényes, nagy utat,
Hol csillogóbb a gyöngyöcskét a vöröjték
S a vidám arc is gondolatot mutat.
Kitéptek innen diessóvárgó eszmét
— Hisz többet ér az önző zordona —
S a lelkes ifjút elvették a fénytől:
E rög övé, a munka otthona!

S mint tört virágból lassan tűn az illat,
Foszlott az eszmény, vesztve nimbusát,
S a gyenge szár, mely rózsabimbót tartta,
Durca karóvá nőtte ki magát.
Kitépve; úgy — Az eszmékép már messze . . .
Elöttem áll sivatár, hideg jász.
Ki merne akkor messzebb álmodozni,
Ha casmarokkal az tart éberem?

. . . De még se! Él még az erő eremben;
Kitépek innen csüggedt gondolat!
Csak tettetés, ki ifjan nem rajongó
S nem szó a dúsán dúsabb álmodat.
Jöjj vissza újra, vidám gyermekérem,
Te bárányfelhős szép tavaszi nap;
Hogy érzem újra éledzni lelke:
Nem voltam akkor mégsem boldogabb!

. . . S im halk borongás zajlik szerteséjjel,
S mint röpke méhek ezre úgy zsiibong,
És messze halkan kél egy lelkes ének.
Fejem, fülem és szívem úgy szorong! —

Oh, hallom, hallom visszahangozását,
Lelkemből azt a gyermeki kacajt;
És látom magam vig sikolylyal futni,
S nem ismerek se gondolat, se jajt.

Virter Ferenc.

KERESZTÜL-KASUL EURÓPÁN.

Utí rajzok.
Irta **Passe-partout.**
(Folytatás.)

IV.

— Prágából az osztrák-szász határon át Lipésébe. —

Buesut mondtunk a csehek fővárosának és a cseh merész orroknak is, melyek kétesővű löfegyver gyanúját meredeznek fölfelé s kihívón készítenek arra a gyakorlati kísérletre, lehetséges-e s miként esik a csók ily szemtelenül fitos két nyulvány találkozásakor? Könnyű ebből megérteni, hogy a csehok a legjobb trombitások a világon, s ilyenekkel még Amerikába is kiviteli kereskedelmet üznek.

Ez volt utolsó észlelésünk elindulásunk alkalmával, amikor egy cseh nemzeti egyesület harsogó kürtök s valamennyi elképzelhető fuvó hangszert fülükeltető zenéje kíséretében arra a vonatra szállt, mely minket a szász fővárosba való röpítendő. Ha lármás muzsikával meglehetne hódítani a világot, a csehok már rég az egész föld urai volnának.

A zeneszó eltartott vagy félóraig utunkon, mikor egy kisdud állomáson az egész cseh kiránduló társaság egy végső, de annál fülrepszétebb induló hangjainál lelkendezve kiszállott, mi meg megnyugodva folytatók utunkat azon édes reményben, hogy mi sem fogja Lipéséig megzavarni éji pihenésünket. Ugy számítottunk ugyanis, hogy a hálókoesiban (sleeping car) töltsük az éjt és reggelre ujult erővel érünk utunk céljához.

Számításunkban nagyon csalatkoztunk. Alig hogy kissé elszenderedtünk, szokatlanul éles s hosszú füttyre ébredünk, a vonat dübörögve, prűszkölve

Oh fenséges, ó dicső polgárság. Egyedül te benned vagy az erő és hatalom, egyedül te benned az igazság és bölcsesség. Áldva legyen azért a te neved és átkozottak legyenek a hamis proféták, akik a te bölcsességében kételkedni mernek és nem a te szent akaratod szerint cselekszenek. Nem vagyunk elfogultak, úgy véljük, hogy akik a demagogiának tömjéneznek, azokat egy sodró áradat ragadta magával. Föltételezzük róluk, hogy ők is ismerik a történelmet és abban, valamint mi nem, úgy ők sem találunk példát, hogy a demagogia, vagy mondjuk a tömegeknek való hízélgés boldoggá tudott volna tenni akár országot, akár nemzetet, akár pedig csak egy várost is.

Mi igenis valljuk azt, hogy városunkban a polgárság azon dús talaj, a melyből társadalmi jóllétünk áldásai fakadnak. Ha e talaj nincs, akkor egyszerűen nem léteünk. Ha e talaj sovány és terméketlen, akkor mindnyájan sinlődnünk. Ámde a termékeny talajban is néha sok dudva terem, rozsdá veri a búzát, filoxera emészti a nemes szőlőtökét, hernyó pusztítja a gyümölcsfát; és ha azt akarjuk, hogy e talajon ne a természet vad szeszélye üsse föl birodalmát, hanem a kultúra érvényesítse rajta tudományát: akkor jönnie kell a kertésznek — az egészséges közvéleménynek — késsel, ollóval, kaszával, fűrészszel, hogy a dús talaj kilátásban levő szép termését az előldeiktől megóvja. A társadalom egészséges fejlődésének és sokféle betegségének, azok lefolyásának megvannak a maguk kérelhetetlen törvényei, melyeket a vezető osztálynak, az igazi intelligenciának ép úgy föl kell ismerni, mint a kertésznek, vagy az orvosnak a maga tudományát.

A polgárság dolgozik, fárad és termel, de nem vezet, azok hivatottak a vezetésre, akik társadalmunknak csúcspontján foglalnak helyet, mert róluk lehet föltételezni a szélesebb körű áttekinthetőséget. Hogy közmozgalmaink ilyen vezető kézben legyenek, azt óhajtuk annál inkább, mert városunkban tapasztalásunk szerint sok egészséges eszme születik, de sok nyomtalanul el isvész.

Ezeket tapasztalva, az év folyamán bőven kívánunk lokális közkérdésekkel foglalkozni.

Ujdonságok.

Csendőrkörületi parancsnok. Öfelsége a király földvári báró Földváry Lajos szabadságot és létszámon felül vezetett csendőr alezredest, a szolgálati állományba való felvétele mellett, a II. sz. csendőrkörület parancsnokává kinevezte és elrendelte, hogy Bándy Balázs őrnagy, a II. sz. csendőrkörület parancsnoka, hason minőségben a VI. sz. csendőrkörülethez áthelyeztessék.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Bieber Gyulát, a m. kir. pénzügyi közgazgatási bírósághoz beosztott pénzügyi fogalmazót, jelenlegi alkalmazásában való megbírással pénzügyi segédtitkárrá nevezte ki.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Bárczi Iván pénzügyi segédtitkár, a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz, — és Varga Ambrus pénzügyi segédtitkár a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság-hoz pénzügyi titkárrá nevezte ki.

Kinevezések. Sándor Béla főispán a megye törvényhatósági bizottsága által kormányhatósági jóváhagyással a 3/6° pótdátó terhére rendszeresített 3 árvaszéki alszámvevői állás egyikére Zottományi Mihály fő-

ispáni irnokot és tb alszámvevőt, Raab Belának ujonnan rendszeresített utazó főszámvevővé történt kinevezetése következtében megüresült árvaszéki könyvelői állásra Trischler Gyula pénztári irnokot, Zottományi Mihály és Trischler Gyula fennebbi kinevezetése következtében megüresült 2 irnoki állásra Bolits Aladár és Bikár Milán eddigi rendszerinti díjnokokat, s végre ezek helyére rendszerinti díjnokokká Czallinger József városi és Barak Antal vármegyei ideiglenes díjnokokat nevezte ki.

Ujévi üdvözetek. Ujév napján a vármegyei tisztikara Karácson Gyula vezetésével a tisztelt Schmausz Endre alispánnál, aki meleg szavakban felelt a főjegyző üdvözlő szavaira s biztosította a tisztikart változhatlan jóindulatáról. A vármegyei tisztikara ugyan-ezen alkalommal tisztelt Karácson Gyula főjegyzőnél is. — A törvényszék tisztikara tisztelt Széchenyi József elnökével, a város tisztikara pedig Schlagetter Gyula polgármesterével. A többi hivataloknál, így a pénzügyigazgatóságnál, a hol Dancer Kornél kir. tanácsos pénzügyigazgató üdvözölték, valamint a katonaságnál is végbe mentek a szokásos ujévi tisztelgések.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál két pénzügyi fogalmazó állásra.

A kegyuri bizottsági ügyészi állásra pályázatot hirdettek. Itt közöljük szorosított a hirdetmény szövegét: Barthal József elhalálása folytán a zombori r. k. kegyuri bizottságnál fűresedésbe jött ügyészi állásra évi 200 frt tiszteletdíj élvezete mellett ezennel 1895. évi január hó 20-ig pályázat nyitattik. Ezen állás elnyerése iránt a szabályrendelet 3. §-a értelmében csak kegyuri bizottsági tagságban levő ügyvédek folyamodhatnak. Ezenfelül felhívjuk mindazok, kik a fenti állásra pályázni óhajtanak, miszerint kérvényüket a fenti határidőig a kegyuri bizottság elnökénél nyújtsák be. Zomborban, 1894. évi december hó 23-án tartott r. k. kegyuri bizottsági ülésben. Schlagetter Gyula polgármester, mint kegyuri bizottsági elnök.

Szilveszter-estély. A zombori polgári kaszinó-egyleti dalárda Szilveszter-estén a „Vadászkürt” összes termeiben táncal és tombola-játékkal egybekötött dal-és táncestélyt rendezett. Az estély sikere teljes volt. Háromszáznál többen vettek részt az estélyen: az első nyolc est három sorban táncoltak s mégis alig féltek el. Ez az a nagyszámu társaság a legkedélyesebb hangulatban együtt maradt a reggeli órákig. A tárgysornak egyes pontjai a közönség részéről osztatlan elismerésben részesültek. A dalárda énekeiről, úgy férfiak, mint pedig a vegyeskar énekeiről szólni teljesen felesleges. Közönségünk már hozzá van szokva, hogy a dalárda minden fellepte alkalmával művészi precizitással adja elő az énekarabokat. Így történt ez most is. A dalárda énekei közül nagy tetszést aratott dr. Pataj Sándorné Vida Etelka urnó, a ki a jelen alkalommal is gyönyörű hangjával ritka élvezetet szerzett a közönségnek. Lang Mariska k. a. és Szalay Frigyes ur Muray Károlynak a „Váratlan fordulat” c. dialógját adták elő s teljesen sikerült játékkal bőven kiérdemelték a közönség tapsait. Nem kisebb sikert aratott a dr. Horváth Ákos, Blumenthal Károly és Weber Mihály urak által zongorán, hegedűn és gordonkán előadott trio. A szűnóra alatt a tombola-játék foglalta el a közönséget. A szűnóra után újra hozzáláttak a tánchoz s a reggeli órákban mindenki a legkellemebb emlékekkel távozott baba.

Laczkó Aranka jutalomjátéka. Elmaradt a multkorra tervezett jutalomjáték az ünnepek utánra s így a legelső alkalommal — hétfőn január 7-én — lesz az megtartva. Színre kerül a nagy francia drámaírónak Sardounek egyik remeke Odette. Kétségtelen, hogy a mi jó erőkből szükelkődő társulatunk jeles művészenek jutalomjátékát a közönség tömeges megjelenésével a művésznőre nézve kellemebb fogja tenni. Laczkó Aranka, a ki annyi ambícióval s oly művészi rutinnal játszik mindíg, hogy közönségünknek igazán kedvenccévé vált, méltó a legzebb elismerésre és ovációra.

Buszárkardok működésben. Nagy csatározás volt a napokban O-Becsén, a fő-utca, a hol a multal parasztlégények összegabalyodtak egy csapat buszárral. A buszárok minden ok nélkül kardot ráutottak s alaposan titlegelték a legényeket, a kik közül Barna János csakhamar véresen bukott a földre. A nagy zúvájra

rendőrök kerültek elő, kikre szintén kivont kardokkal támadtak a buszárok. A rendőrök közül többen súlyosan megsérültek. — O-Becsén nagy a felbátorodás a garázda buszárok ellen, kik nap-nap után idéznek elő újabb és újabb skandalumokat. A garázda buszárok ellen erélyes hangu följelentést tettek a katonai hatóságnál.

Kirabolt székesegyház. Karlócan — mint egyik fővárosi lap írja — a szerb patriárka székesegyházát ismeretlen tettesek december 31-én éjjel kirabolták. A gazdag templom kincsei közt a rablók óriási kárt tettek.

Érdekes statisztika. A szilveszter-esti haláladó istentiszteleten ki szokták hirdetni a születések, halálozások és egybekelések számát. A róm. kath. hívők közül a mult évben 370-en haltak meg; ezen halálozásokkal szemben 447 gyermek született s így a mult évben 77 egyennel szaporodtunk meg. Házasságot a mult évben összesen 110 r. kath. pár kötött.

Halálozás. Schlosz Ignác új-verbázi nyugalmazott tanító, hosszu, kinos szenvedés után életének 57-ik évében elhunyt. Az izr. hitközség imponás temetkezést rendezett nagyrabecsi tanítójának. Gyászbeszédet tartottak: Dr. Kriszhaber Béla, fiatal rabbi. Blum Salamon, tanító, mint volt szerető kartárs és Bock Miksa, iskola-széki elnök a hitközség nevében.

A „Tanítók háza” javára. A szontai magyar-német iskolások szép és lélekemelő pásztorjátékok adtak elő mult hó 23. és 24-én a Kalocsán tartandó „Tanítók háza” javára. Az előadás minden tekintetben megfelelt a kívánalmaknak, a mennyiben a gyermekek, úgy a szavakat, mint a pásztorjátékokat kellő szabáltsággal adták elő, nem kis öröme a jelenlétnek. Ami az anyagi sikert illeti, az szintén nem megvetendő, a mennyiben a beléptidő és felülfizetésekből befolyt 48 frt 96 kr. Felülfizettek: Gräber Ferenc 1 frt 30 kr, Fritsche Gyuláné 30 kr, Sajgó Sándorné 30 kr, Fritsche Jánosné 30 kr, Stein Henrikné 30 kr, Gutmann Józsefné 20 kr, Kiss Józsefné 20 kr, Vass Anna és Roza 60 kr, Weber Ferencné 30 kr, Parosetich József 2 frt, Ertl János 4 frt 60 kr, Thurszky János 5 frt, Knézi Péter 80 kr, Welzl István 80 kr, Sajgó Sándor 80 kr, Szuppek Béla 4 frt 60 kr, Wass Károly 30 kr, Stein Henrik 30 kr, Csibás Béla 90 kr, községi Elöljáróság 10 frt, König Lőrinc 20 kr, Baumann Antal 10 kr, N. N. 70 kr. Fogadják ez uton is a tisztelt felülfizetők hálás köszönetünket. — Ertl János ur a fentemlitet összeget felül, ugyan erre a célra és költségek címén még 17 frtot adományozott.

Táncvigalom. Alulírott rendezőség az 1895. évi január hó 19-én Zomborban a „Vadászkürt szálloda” dísztermében a helyben alakuló „kereskedő-íjjak egylete” javára zártkörű táncvigalmat rendez. Schlieszer Sándor, elnök. Theodorovits János, alelnök. Tóth Ernő, pénztárnok. Theodorovits Vladó, ellenőr. Holczler Márton, jegyző. Pock László, Páncs Konstantin, Biernbaum Ferenc, Heizler Adolf, Ivkovits Miklós, Dörfler János, Rechnitzer Gyula, Spitzer Vilmos, Szűcs Pál, Sztójkovits János, Engusz József, Baics Vitomir, Schäfer Heinrich, Tachtler Sándor, Osztoivits Milivoj, Weiner Adolf, Dömötör Aurél. Belépti-díj: Személyjegy 1 frt. Csáladjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre váltatók: Tóth Ernő, Mayer és Thum, Engel Mór és Karakásevits Milivoj uraknál és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Nótázók szuronyok közt. Bezdánban — írja tudósítónk — december hó 30-án éjjel fél 11 óra tájban Munkás Pál és Balla Ferenc 19—20 éves parasztlégények ektelelül kurjongatva és dalolva mentek végig az utcákon s midőn a portyázó rendőrök őket egész időmosen csend- és rendre intették, még a subancoknak állt feljebb; dulakodni kezdtek a rendőrökkel s ellen-szűzelnőre közben Magyarai János rendőr, Munkás Pál a szuronyával combján keresztül szurta, míg azonban Balla Ferencnek sikerült el az alatt eljannia.

Ejegyzés. Szoyka József tartalékos cs. és kir. állatorvos és sztanisiczi körállatorvos eljegyezte Brock Anna kisasszonyt, Brock m. kir. vasuti mérnök leányát Sztanisicson.

Háziestély. A kaszinó-egyleti dalárda rendes háziestélyét f. hó 7-én, hétfőn, az egyleti helyiségben megfogja tartani.

s nagyot rázkódva megáll; kalauzok zűrzavaros hangja hallatszik, utána koesajtók esapkodása, emberek nyugtázgatása, utipodgyász s ládák ide-oda dobálása. . . .

Nyakunkon az ellenség?
Vasuti katasztrófa, vonatösszeütközés?
Semmi baj. Vagy annál is nagyobb!
A határon vámrevíziót tartottak.

Gyorsvonatoknál ezt rendszerint az osztrák-szász határon nem gyakorolják, de hébe-korba mégis szükségesnek tartják a határcsempészet fékentartására. Épen velünk esett meg ez az újkor kizsás, melynek a vámbatóságok a becsületes embereket alvetik, ha a csempészek nem tudnak kifogni.

A kalauz végső ítéleti trombita hangján bekialtott: Zollrevision: angeben, was zu verzollen ist. (Bejelentendő, ami vám alá esik.)

Koesinkba egyszerre négy vámör is betoppant; egymásután benéztek minden rekeszbe, fülkébe; kérdésekkel ostromolva a félíg öltözött vendégeket, fölírva az alvókat, felkutatva minden zeg-zugot, esomagot, kézi táskát, mindenfelé szimatolva, orrukat még a levetett lábbelibe is dugva, folyton-folyvást azt a kérdést hajtogatva: Nichts steuerbares? (Nincs vámolni való?)

— Alles ist steuerbar, nur der Luftballon bildet eine Ausnahme, kiállottam rájuk boszuságomban.

— Aber ja, wo haben sie den Luftballon? kérdé tőlem egy vizsga vámör.

Óriási kárörvendő derűtség követte a nyelvtudományban hátramaradt, bár ügybuzgó hivatalnok kérdését, aki a csempészkedéssel folytatott háboruszkodásában nem érte föl azzal, hogy a „steuerbar” nemesak vámolni valót, hanem kormányozhatót is jelent, és e kétfős értelem adta meg a fegyvert, melylyel a háborgatásért boszut állni véltünk a vámosokon.

Örömrünk azonban korai volt; most a vámörök nevettek kárörömmel, midőn fölshóltottak, hogy az utasok kivétel nélkül a pályaudvar csarnokába gyülekezzenek, hol a többi podgyász vizsgálata jelenlétükben, sőt segédkezéssel történik.

A gyorsvonat hatvanhate első s második osztályú utasának mind oda kellett sorakoznia a hosszu padokon

egymás mellé rakott mállhák mögé, szépen kinyitni a szíjkat s záratok és egyetlen szó, panasz nélkül várni, míg a vizsgálat sora holmijára kerül, köztük számosan olyanok is, kik soha sem szótkák meg a várakozást, annál kevésbbé börtöndjéik sajátkezü esomagolását, és akik most a vizsgálat után areuk verejtékében kénytelenek voltak holmijukat rendbe hozni.

A vizsgálat sok komikummal járt reánk, két kis táskánkkal hamar végeztek, de annál hosszabbak s behatottabban foglalkoztak a többiek, különösen a hölgyek holmijaival, melyekből vajmi sok titok került lámpafényre.

Két nagy s elegáns börtöndnek nem akadt eddig gazdája; a vámörök már föl akarták feszíteni a záratokat, azon hiedelemben, hogy a tulajdonosnak nagy oka lehetett holmiját cserben hagyni, mikor egy utas, ki meglátszó, hogy ép az imént ébredt föl, oda rohan és tiltakozik a vámosok szándéka ellen s egyuttal a főnököt kérdezi, és ennek egy iratot mutatva meghagyja, hogy podgyászát érintetlenül szállítsák vissza már most a saját rekeszbe. Ugyis lett a főnök még bocsánatot is kért. Az utasok mind összeszegtak.

Udvari tutár volt, ki a diplomáciai levélváltást közvetíti a bécsi külügyi kormány s nagyköveteink közt a külföldön. Ilyenek minden határon vámentességet élveznek.

Körülbelül egy óráig tartott a vizsgálat. Nem találtak semmi vámolni valót. Mit használt, hogy gyorsvonaton mentünk, hálókocsra jegyet váltottunk, s hogy éji nyugalmunk föloldozásával időt akartunk nyerni? Mit használt a bocsánatkérés, és mit az a tudat, hogy a vámbatóság nem talált köztünk csempészt s kénytelen vala becsületes utasoknak elismerni? Mit segít az áldozaton az, ha hosszu gyötörtetése után kimondják róla, hogy ártatlanul szenvedett?

Az utasok mind hasonló beszédekkel és tépelődésekkel voltak elfoglalva, midőn úgy éjteltájban a vonat tovább indult; önmagamat is annyira elfogott a boszuság a kiállott gyötrellem miatt, hogy szentül megfogadtam, hogy ha már ki kell állani a határon ilyen torturákat, legalább ne szenvedjem — ártatlanul. A német-francia és a svajci-osztrák határon már kész csempészsé mivelttem ki magamat, mint a nőknek, e született csempészeknek

hű tanítványa. Van abban annyi élvezet, mint a vadászatban vagy a pagátfogásban. Lelki furdalás sem lehet több, különösen a külfölddel szemben: la guerre, c'est la guerre! Hiszen a vámörök mindenkiébe állás s nem különbsége nélkül csempészt, ellenséget látnak. Legyünk hát ellenfelek, de saját államunk irányában ne szűnjünk meg vámot fizető polgárok lenni.

Addig is igyekeztem az éj hátralevő részét rendeltetéshez képest fölhasználni. Aljom azonban még gyötrelmesebb vala a valónál: vámörökkel viaskodtam, táskámat rejtgetve előlük, míg a nagy harsban hálókocsunk padmalyába ütvén a fejem, nagy kiáltással talpra ugortam. Szomszédaim csakhamar példánat követék, mire kimondhatatlan zűrzavar keletkezett: se vége, se hossza nem volt a kérdézősködésnek, amíg a helyzetet nem tisztáztuk, hogy sem újabb vámvizsgálat, sem vasuti katasztrófa nem fenyeget, inkább valamennyien kisérek lettünk volna valamennyi vámört a világon vonatunkkal elgázolni — szóval vagy álomban.

Törődötten, kedvetlenül, elcsigázva néztem a hajnal pirkadását, sovárgón várva megérkezésünket Lipcsébe, hol a kiállott fáradságért illó kárpótlás keesetetett, midőn hálókocsunk ajtaján a kalauz bedugja hirtelen szöke, csempés s gyapjas ábrázatát és azzal az émelgyős udvariassággal, melyre csak a német konduktor képes, hamisítatlan berlini tájzólással így szól:

— Juten Morjen, moajne Herren! Loajpsiek.

Erre a kedves hirre eltűnt minden boszankodásunk, még neveltünk is az első eleven porosznak, akit szemtől szembe láthattunk a kalauz képében, a ki a határon felváltotta osztrák kollegáját, hogy a bécs-berlini vonatot tovább kalauzolja.

Tíz perc mulva berobogtunk a lipcsei pályaudvarra, hol hamisítatlan szász dialektusban üdvözöltek a podgyász vívó szolgák:

— Goden Moorgen! Winschen een Packträger? Winschen een Wägelche?

A szász ugyanis abban látja az udvariasság ne-továbbját, ha kicsinyítőt használ. (Wägelche, koesika.)

(Folyt. köv.)

magyar
költség
10 frt
Alföldy
5-5
Henrik
Ferenc
vel. sz
Dezsol
és Tris
tőzet n
is az e
köszön
hó 2-4
hosszab
mult n
egyhá
irt egy
közse
közsé
Jozsef
nevez
ersek
bitud
rítélet
decen
a hal
áldoz
szelbt
tetem
delet
ugyan
megtá
9 és f
mint a
ranal
hator
ber h
lelké
2
ségi o
önké
táncv
csalá
pek a
király
gyöt
képle
mélt
diák
kisel
sohas
egyik
tagja
gyerm
nehé
szinda
a dar
és ezt
Ignác
tanító
szere
roltak
mid
deln
sziver
kivül
közön
követ
Szal
Hor
Hoz
Ben
Roka
és Ko
Imre
Joz
Kata
Erze

Köszönetnyilvánítás. A zombori jótékony magyar négyelet által rendezett karácsonyfa-ünnepély költségeihez Fernbach Bálintné 20 frt. Szemző Gyuláné 10 frt. Szemző Istvánné, özv. Barthol Józsefné, dr. Alföldy Gedeonné, Szilágyi Mórné, dr. Grünér Samu 5—5 frt. Tápay Istvánné 3 frt. Dalmay Beláné, Kohut Henrikné, Molnár Istvánné, Lang Flóriánné és Czirfusz Ferenc 2—2 fittal. Schlieszer testvérek 12 drb kendővel. Szemző Istvánné, Jeszenszky Dezsőné, Tarczay Dezsőné és Esztergamy Borbála 6—6. Mihályi Jánosné és Trischler Ferencné 5—5, Vesztergombi Fanny 1 öltözet megvaratásával voltak szívesek hozzájárulni, miért is az egylet nevében a nemeslelkű adakozóknak hálás köszönetemet fejezem ki. Zomborban, 1895. évi január hó 2-án. Esztergamy Borbála s. k., elnök.

Gyászír. Dr. Bende József kanonok, a ki hosszabb ideig volt O-Becsén plébános és kerületi esperes, mult hó 29-én Kalocsán elhunyt. Az ő-becei róm. kath. egyháztanács a következő gyászjelentést adta ki: „Alulírt egyháztanács úgy sajtát, mint az ő-becei kath. hitközség és a gyászoló család, nemkülönben O-Becse község nevében fájdalomtelt szívvel jeleníti: Dr. Bende József kalocsai székesfőgyházi kanonok, Szent-Jakabról nevezett e. apát, székesegyházi főesperes, zsinati vizsgáló, érseki biztos, kegyes alapítványi kezelő, bekebelezett hittudor, volt ő-becei plébános, kiérdemült ő-becei-kerületi esperes, községi képviselő stb. urnak 1894. évi december hó 29-én est 11 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után, életének 72-ik, áldozarságának 48-ik, kanonokságának 16-ik évében szélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. Hült tetemei a földáradás reményében Kalocsán f. hó 31-én délelőtt 10 órakor fog az engesztelő szent-miséldozat megtartani. O-Becsén: 1895. évi január hó 2-án délelőtt 9 és fél órakor fog a szepőlten áldozat a boldogultnak, mint az ő-becei hitközség volt felejtetlen lelkipásztornának és kerületi esperesének lelki ügyéért a Mindenhatóknak felajánlani. Kelt O-Becsén, 1894. évi december hó 31-én. Az örök világosság fényeskedjék halhatlan lelkének. Az ő-becei kath. egyháztanács.”

Zártkörű táncvigalom. A esantavéri egyenlőségi olvasókör 1895. évi január hó 15-én a szervezendő önkéntes tüzoltóság javára saját helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez. Beléptidj személyenként 1 forint; családjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté 8 órakor.

Szinielőadás Dorozslón. A karácsony ünnepek alatt egy kedves kis karácsonyi, betlehemes, bárom királyos, angyalos szindarabot adtak elő a dorozslói nagyobb népisok gyermekek két felvonásban és egy élő képből a kalocsamegyei tanítók árvái javára. Dicséretre méltó szorgalommal tanultak be a kis szindarabot a diákok s csaknem bámulatra méltó bátorsággal játszottak kisebb-nagyobb szerepeket. Dorozslón ilyesvalamit még sohasem láttak és bizony-bizony a zsufozásig megtelt egyik iskolahelyiségben szorongó sokaság számtalan tagjának könnyező szemében, midőn látta, hogy gyermeke, testvére mily buzgó odaadással iparkodik nehézségszerű feladatának eleget tenni. A főérdem a kis szindarab színrühözatalában Witzel Pal segédlelkészé, ki a darab rendezésébe szelid lelkiülettel teljesen befektette és ezt a gyermekek játéka által érvényesítette. Mayer Ignác, Hosszu Sándor, Csája Ferenc és Pastyik Antal tanítók a gyermekek betanításában buzgólkodtak. A kis szereplők talán nem is tudják minő jótéményt gyakoroltak a szegény tanítók még szegényebb árvái iránt, midőn kedves csacsogásukkal 50—60 forint tiszta jövedelmet biztosítottak a számukra. Az előadások előtt szívesítőül, azután pedig jutalmul kiosztott cukorkákon kívül legyen a kis tanulók jutalma még az is, hogy a közönség is olvassa a neveiket. A szereplők im itt következnek: Fülöp ur: Farkas Pál. Számadó jubász: Szalay Gábor; ennek felesége: Amann Maris. Pásztorok: Horváth József, Szabó József és Novák Pál. Fejő jubász: Hóza János; ennek leánya Judit; Tallós Katalin. Benjámin kis bojtár: Kordélos Ferenc. Neftali zsidó pap: Róka Ferenc. Királyok: Harjung Márton, Bártol Mihály és Kovács Pal. Királyok testőrei: Kocsis József, Bugadzsia Inre és Bombola Mihály. Szűz Mária: Pelt Maris. Szent József: Maurer József. Főangyalok: Varga Eva és Nagy Katalin. Angyalok: Bahos Julis, Bártol Borbála, Tancsik Erzsébet, Szabó Erzsébet, Lovász Maris és Bogdán Mária.

Művészet és irodalom.

Kiss József hetilapjáról. A Hét-ről évek óta a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a sajtó és a közönség egyaránt. A mióta a politikát is fölvette körébe, a politikuskok ép úgy foglalkoznak vele, mint foglalkoztak azelőtt a nők és az irodalom. Annai ötletet egyik lap sem produkál, mint a Hét és ítelteiben egyik lap sem oly független, mérsékelt és mélyreható, mint ez. Egyes cikkei olykor letétek forrongásban tartják az elméket és az olvasók hónapok multával sem tudnak szabadulni egy-egy találó fejtegetés, kép vagy ötlet emléktől, melyet a Hét-be olvastak. A Hét, egész írói generációt nevelt, új formákat teremtett, új olvasókört nevelt magának, folyton halad és folyton emelkedik. Pedig a Hét-nek sem azok az anyagi eszközök nem állanak rendelkezésére, melylyel a nagy irodalmi részvénytársaságok rendelkeznek és közönség dolgában is a legintelligenssebbek kicsi zömére támaszkodhatik, aki megérti, élvezi és akiben megvan a tudásnak és a műveltségnek az a fogékonyága, melyet a Hét olvasóinál föltételez. De ez a kis közönség azután áhatatosan ki is tart mellette és urbi et orbi hirdeti e lap dicséretét, melyhez mi a magunk részéről még csak annyit teszünk hozzá, hogy vajha ez a kis kör minél jobban kitágulna, nagyobbodnék, mert ez a magyar műveltség terjedését, az értelmi niveau emelkedését jelentené. Figyelmeztetjük olvasóinkat a Hét mai számunkban foglalt hirdetésére és melegen ajánljuk rokonszenvébe ezt a páratlan lapot.

A „Pénzügyi Hírlap.” mely Budapestben Lendvay Sándor ismert hírlapíró szerkesztése alatt jelen meg, nélkülözhetetlen közönyvé vált mindazoknak, a kik értékpapirokkal és különösen sorsjegyekkel bírnak. A „Pénzügyi Hírlap” alaposan és kimerítően tartalmazza mindazt, a mi a tőzsdére, a pénzüpiacra, az értékpapírok közlésére vonatkozik, sorsolási részében pedig közli az összes bel- és külföldi sorsjegyek, részvények, elsőbbségi és más könyvek, záloglevelek stb. hiteles buzási jegyzékét, a már régebben kihuzott, de kifizetésre még be nem mutatott számokkal együtt, úgy hogy a lapból

mindenki azonnal megtudhatja, hogy sorsjegyei vagy más papirjai bármikor ezelőtt ki lettek-e huzva? A lapra egy egész évre 1 frt-ért lehet előfizetni a kiadóhivatalban, Budapest, V. Dorottya-utca 1 szám.

A „Zenélő Magyarország” folyóirat, mely gondos szerkesztése, gazdag tartalma, gyönyörű kiállítása és mesés olesó árával a külföldi hasonló zenemű-folyóiratokat magasan túlszárnyalta, mostani januári számával II. évfolyamába lép. Első száma tartalmazza I. Zsadányi Armand „Édes anyánk az oka”, II. Lányi Dani „Fonyófaból csináltattam talvigát”, III. Kapszt legkeresettebb valzer újdonságát a „Daisy bell” keringőt, IV. Meyer Hellmud „Rád gondolok Margaretha” gyönyörű szép műdalát s végül Wagner Richard Lohengrin dalművének legszebb részét, Lohengrin intelve Elzához. Elismert dolog már ma, hogy a leggondosabb és legszebb leteteli magyar dalok és népdalok a „Zenélő Magyarországban” jelennek meg s a többi legdívatosabb táncszalon- s dalmű-újdonságait is a legszebb műizlésre való szakértelemmel válogatja meg s megérdemli e derek vállalat, hogy lapja egy zongoráról se hiányozzék. Hiszen 1 frt negyedévi előfizetési ára oly kevés, hogy azt gazdag, szegény egyaránt megszerezheti. Mutatványszámot a kiadóhivatal azoknak, kik a lapot nem ismerik, készséggel küld. Előfizetheti a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalnál: Budapest, VI., Csengery-utca 62/a.

Színház.

Özvegy kisasszony.

Vasárnap, december 30.

A szinlap azt hirdette, hogy Zomborban ezt a darabot még nem adták; én nem tudom, hogy így áll-e a dolog, de ha eddig nem adták, hát bizony fölösleges volt azt most is adni. A darab 3 felvonásos énekes bohózat; írta Megyeri Dezső. A komikum benne félreértéseken alapszik s néha mosolyra is készteti az embert, de általában véve nincs annyi elevevésséggel és ügyességgel megírva, hogy a jó bohózat színvonalára emelkedhessen. Egyes jelenetek telve vannak durvaságokkal s a komikum itt-ott olyan vastag és izetlen, hogy csak a karzat közönsége tudja élvezni. Ha az ember végig nézi a darabot, hát nagyobb részt unatkozni kénytelen. Már egyszer kifejeztük abbeli véleményünket, hogy a darabokat jobban meg kellene válogatni s hogy vasárnapra sem volna szabad akármilyen — nem épen erre az esetre érte — főremunkát elővenni. Meg kellene gondolni azt, hogy vasárnap is ott van ugyanaz a bérlo közönség; ez iránt a közönség iránt pedig lehetne a társulat egy kis kímélettel.

A mellet azonban, hogy a fenti sorokban a darabot nem tartottuk megfelelőnek, a szereplőktől nem tagadhatjuk meg az elismerést. Ezen az előadón Henyey Elemér (Rideg Antal) kiváló alakítást mutatott be s így természetesen jól megérdemelt sűrű tapsokat aratott. Hetényi napról-napra jobban és jobban megnyeri a közönség rokonszenvét; a mai játékával újlag bebizonyította, hogy nemcsak tehetséges, de egyúttal lelkiismeretes és ambiciózus színész.

A többi szereplők, megfelelő szerep hiányában, nem érthettek el különösebb hatást, így maga Mészáros Kornélie sem. Egyedül Gyarmathyt emelhetjük még ki, a kinek elég jó volt a szerepe s így aztán jól is játszott.

Mészáros, Érkövit, Benköt és Nagyfalussyt sem hagyhatjuk azért említés nélkül. Jobb ügyhöz méltó buzgósággal és igyekezettel játszottak. De hát, a hol nincs, ott ne keress: a rossz szerepből sokasran lesz jó szerep. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy kár a színlapon azzal pótolni, hogy Kenedics Kálmán beteg, mikor úgy is tudja mindenki, hogy nincs Zomborban, mert Szegeden van szerződöttve s ott jó egészségben játszik.

Fourchambault család.

Keddén, január 1-én.

Augier Emil drámája.

A közepesnél is gyéribb közönség nézte végig az előadást s az előadás is a közepes előadások közé sorolható.

Krémer a főszereppel (Leopold) birkózott meg s ezuttal szép sikerrel; higgadt, gondos alakítást mutatott be s elég kifejezőteljesen szavalt és játszotta a szenvedélyesebb jeleneteket is. Hasonlóképp jó volt Benkő Jolán (Fourchambaultné), a ki igyekvő és valóban tehetséges színésznőnek bizonyult eddig. Kishonti öreg bárója is sikerült. Az öreg Fourchambault szerepét Gyarmathy játszotta több kevesebb sikerrel; Gyarmathy ugyanis minduntalan beleesett az ő kedvelt operettalakjainak a hangjába, a mi persze az öreg Fourchambaultnál nem volt helyén. Ifj. Polgár mint rendesen jó volt s hasonlóképp Nagyfalussy és Laczkó.

Az egyik nagy szerep, a tehetséget igénylő Bernardné szerepe, gyöngye kezében volt; az apró, mellékes szerepekre szerződött Lévy Ilona próbálkozott meg vele. Dicséret illeti őt azért, hogy nem nagyon erőlködött; sikerült mindvégig discret maradnia s így legalább nem rontott.

A szereplők általában véve igyekeztek, de az előadás mégis vontatva ment.

Denevér.

Szerdán, január 2-án.

Genée Richard régi, jó operetteje.

Határozottan gyöngye előadás, gyér publikum mellett. Egy pár szereplőről csak dicsérolég emlékeztetünk meg, mint pl. Mészáros Kornéliáról, a ki egy fejjel ki-magaslott a körülötte mozgó alakok között, de általában nem sok jót mondhatunk az előadásról. Mészárosnak úgy az éneke, mint a játéka jó volt, sőt egész megjelenése tetszett. Szilágyi Arának a mozdulatai még mindig természetellenesek s különösen az örkők előre hajtott fej és az erővel leszegett tekintet tűnnek fel. Érzékony mint Alfréd szép igyekezettel énekelt. Gyarmathy és Hetényi komikus szerepeikben jók voltak. A többi énekes szerepek határozottan gyöngye kezében voltak, beleértve Polgárt, a kinek a hanghiányát nem sikerült játékával feledtetni.

Egy 16 éves fiú öngyilkossága.

Részvétellel értesültünk arról a szomorú hírről, hogy Bosnyák János bezdáni jegyző 16 éves Pista fia folyó hó 1-én öngyilkos lett. Bezdáni levelezőnk a szomorú esetről a következőket írja:

Bezdan, 1895. évi január hó 1-én.

Egy 16 éves fiú szegezte ujév estéjén 1/4 10 órakor homlokának a vadászfegyvert. A gyilkos eszköz szétromcsolta a koponyát, az agyvelő szerte hullott s a pár perc előtt még eleven szellemes fiú ott terült el élettelenül a szülők és házbéliek vérágyaláló rémületére. És ez a megfoghatatlan tragikum megtörtént — úgy szólván — közvetlenül az áldott lelkű apa és anya szemelátára. Eenyi volna az esemény rövid foglalata, részletében pedig a következő:

Bosnyák János községi jegyző, december 22-én hozta baba a főgimnázium VI. osztályu Pista nevű fiát a székvárosból a karácsonyi ünnepekre. A ház öröme teljes volt; a szentnapok a szokott együttlét örömeiben teltek el s január 1-én, az ujév első napján, a házban megfordult nagyszámu tisztelgők között Pista a legelőnőbb modorban töltötte be a szívélyes vendégfogadtatás reá tartozó részét. Délután dr. Goldsmidt, községi orvos családja volt a ház vendége s ennek 15 éves Dezső gimnazista fia, 14 éves Loli leánya és saját testvérei társaságában telt el az idő esti 7 óráig. A fiú szokatlan akaratossággal kérte a távozó vendégeket a visszamaradásra és vacsora közben szülőinek különösen feltűnt a fiú merev magatartása, rideg közönye, idegessége, majd indulatossága. Az apa a fiúnak másnap reggelre tervezett elutazásáról, majd az előkészületekről beszélgetett s míg eltávozott a pincébe, hogy az együtlés felutazáshoz néhány palack bort készít elő, távollétében, alig 5 pernyi idő alatt, bekövetkezett a végzetes katasztrófa. — Pista rideg magatartása az asztalnál még mindig együtlű illo anya, nevelő és testvéreire félelmetessé lett, kimagyarázatlan indulatosság vett rajta erőt s az amugy is véghetetlenül szerető, kíméletes anya egy-két oktató szava elég volt, hogy a fiú örültes torzképet vágva, maga után csapta az előszoba ajtaját, pillanattal a folyosó végő részén termett, az egyik fülkében a falon függő vadászfegyvert lekapta s a nevelőtől, — ki eközben a folyosóra a fiú után ment ki — alig néhány lépéssnyire jobb halántékon lötte magát. Az idegrázó esemény hatása alatt ma még senki se tud: a pillanatnyi indokolatlan felhevülésen s a fiú lelkiületében hirtelen bekövetkezett indulatosságon kívül semmi okot se mondani, de még sejtetni se, a mi a végzetes elszántságot szülte. A szülők előtt itthon tartózkodása előtt eljött, de akkor fel se tűnt egy-két mély érzelmi szavainak jelentőségéből s a szülői iránt tanúsított esekélyebb vonzalom nyilvánításából azonban gyanu támadt, hogy a fiú Pestről már magával hozta az öngyilkosság eszméjét.

A mindenki által szellemesnek ismert fiú szomorú vége mély fájdalmat szült mindenkiben, a szülők pedig, kik egyetlen fiúnak nevelésére már is nagy áldozatot hoztak, — földig sújtotta.

1889-től, alig 9 éves korától kezdve tanulását a szülői házon kívül végezte. Így: a gimnázium I., II. osztályát Eszéken, a III. osztályt Fiumében, a IV. osztályt Zágrábban, az V., VI. osztályt pedig a kegyes-tanítóréndiek budapesti főgimnáziumába járta.

A nyelvtanulás szempontjából idegen viszonyok között tanulási éveit alatt a fiú vasszorgalma folytán igazolta, hogy a szülők reménye indokolt, az idegen ajku iskolákból nyert bizonyítványai mindig kitűnőek voltak s a magaviseletből nyert egyesei mindig megvagasztalták a szülőket, hogy „nekik jó gyermekük van” s aggály nélkül lehet az tőlük bármily távol is.

A szülői szeretet határtalan nyilvánulása az a gond, az a nagy figyelem, melyben a különben rá érett gyermeket részcsitették. A komolyabb tantárgyakon kívül a rajzban és zongorázásban is állandóan nyert oktatást. Tagja volt a budapesti koreszolyázó egyletnek s tanulója a Fodor-féle vivó intézetnek. Az országos jótékonyaságról ismert fővárosi Bischitz Dávidné termeiben lefolyt házi ceneestély alkalmából pedig csak pár héttel ezelőtt nyert a fiú szavalata és zongora produktumaiért dicsérol elismeréseket.

A fiú szellemességét igazolja a „Bácska” mult évi julius havi egyik számában megjelent „Boldogságom” című költeménye, valamint „A könyörületeség” alatt most december 29—30-ika közötti éjjelen itthon a szülői házban írt megkezdett novellája is. Elöttem fekszik e novella s mélyen engedd betekinteni a szerencsétlen fiú érzélgős lelkiületébe s isten tudja, nekem úgy tetszik, hogy a benne sokat emlegetett „sir” s a temető boldogsága az ő bekövetkezett tragikumának elő fuallata.

A szülői szeretet nagysága, terjedelme sokszor határt nem ismer; a szeretet ideáljainak a kellehetlenség azonban sokszor megadja a halálos döfést s ekkor a szülők bánata sokkal mélyebb és sötétebb. De a vigasz anyaga csakhamar felébreszti a bándokó szülők öntudatát s megnyugvólag sugja hozzájuk: „ne sirjatok, hisz titeket mindig csak a szeretet s a tiszta jóakarát fűzött gyermeketekhez.”

A temetés tegnap délelőtt 11 órakor nagyszámu közönség öszinte részvétele mellett folyt le. A helybeli testületek képviselve voltak s résztvett abban a megye távolabbi részéből is számos rokon és ismerős. Ott volt Dömötör Pál, dr. Vadas Kálmán, Poppovits Dusan, dr. Széchenyi Tamás, a környékbeli községek előjárói stb. — A koszorúk özöne lepte el a koporsót, mely a 10 órakor megtartott requiem alatt a tágas templom trében volt elhelyezve. Zsufozásig meg volt tömve a templom minden zege-zuga.

11 órakor indult meg a drága halottal a menet s utjában még az ég is siratta pelyhedző fehér szirmu liliomaival.

A megszámlálhatlan gyönyörű koszorúk felirataiból a következőket jegyeztük fel:

„Felejtethetlen fiunknak — a szülők”. „Kedves Pistának — Dömötör bácsi”. „Isten veled — Tamás bácsi”. „Szeretett Pistának — a Kollár-család”. „Szeretett Pistának — Kálmán bácsi, Agnes néni”. „Szeretett egyetlen Pistának — Margit, Erzsike, Katica, Mariska”. „Pistának — Feri batya, Anna néni”. „Pistának — Dezső, Jolán”. „Szeretett keresztfiunknak — Szupek Béla, Karolin”. „Pistának — Sarolta”.

Koszorut helyeztek még el: Csibás Béla, Csibás Ferenc, Klözel Tivadar, Szeffried Richárd és más számok.

A koporsót a temető kápolna kriptájába helyezték el ideiglenesen.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Drága férjem, illetőleg édes atyánk elhalálása alkalmával minden oldalról a legszebb és legnemesebb tanujleit tapasztaltuk a szeretett és nagybecsült tanító iránti lelkes ragaszkodásnak.

Mély fájdalomunkban nem vagyunk képesek ama számtalan szó- és írásbeli részvénytárgyakra, melylyel O. és Uj-Verbász városa és környékének nemes közönsége szívfaidalmunkban osztozkodott és azt enyhíteni iparkodott — egyenként válaszolni. Fogadják a nemes szívű résztvevők ragaszkodásukért ez uton hálás köszönetünk nyilvánítását.

Nagy hálával és elismeréssel tartozunk az ó. és uj-verbászi íz. hitközség, valamint az íz. szent-egylet nagyérdemű elnökségének, mivel a kiérdemült tanító impozáns temetkezése összes költségeinek fedezését magára vállalta.

Köszönet dr. Kriszhaber Béla rabbi urnak remek gyászbeszédeért; Blum Salamon tanító urnak a hű és önfeláldozó volt kartárostól való megható bucsubeszédeért és Bock Miksa iskolaszéki elnök urnak a hitközség nevében mondott mélyen átértett „Isten hozzád”-jáért!

Uj-Verbász, 1895. január havában.

Igaz nagybecsüléssel
A gyászoló Schlosz-család.

*) Az e rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerk

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

12236. sz.

kig. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Zenta járási szolgabíróhoz tartozó Mohol községében egy 400 frt fizetéssel rendszeresített írnoki állásra pályázatot nyitok, felhívom azokat, kik ezen állás elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy a tettes megye bizottságának 1887. évi 6-ik szám alatt alkotott szabályrendelete értelmében felszerelt kérvényeiket ide 1895. évi január hó 15-ig terjesszék be. Zentán, 1894. évi december hó 28-án.

MATKOVITS LAJOS,

főszolgabíró.

2-1

Birtokeladási hirdetés.

Egy Bács-Bodrogh megyei, a zombori és monostorszéghi határban a Ferenc-csatorna mentén fekvő birtok, mely áll szántóföld, kert, szőlő, erdő, legelő, nádas és halas tavak, összesen 670 katasztrális holdból, egy 10 szobás emeletes kastélyból, a szükséges gazdasági épületekkel el van látva, 160 katasztrális hold őszi vetés, fundus instructussal vagy a nélkül, szabad kézből eladó.

Bővebb tudósítással **Szemő Károly ur Zomborban** szolgál.

Közbenjárások nem díjaztatnak.

3-2

19421. sz.

tkvi 1894.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Párnás szül. Vidákovits Paulina végrehajtást szenvedő elleni 600 frt tokekövetelés és járulékar iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és járásbírósg területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 5734. sz. tjkvben foglalt s Bölesföldy szül. Keresztury Zsófia tulajdonánál bejegyzett A. 2460-2461) hr. sz. 263. o. i. sz. ház és 105 öles beltelekre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi január hó 28-ik napján délutáni 3 órakor a zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 72 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Zomborban, 1894 évi december hó 11-én.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,

kir. törv. bíró.

Hirdetmény.

Vagyonbukott Singer Lipót jankováci lakos csődtömegéhez tartozó 9748 frt 68 kr értékre becsült rőfös és rövidárak zárt ajánlat utján leendő eladása rendelkezett el.

Felhívatom a venni szándékozókat, hogy zárt ajánlataikat 974 frt 86 kr készpénz, vagyis a becsérték 10%-ával felszerelve hozzám Bács-Almásra 1895. évi január hó 30-áig annál is inkább adják be, mert ezen záros határidőn túl beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A feltételek 1895. január hó 20-ától egész január hó 30-áig alulírott tömeggondnoknál Bács-Almásra ügyvédi irodámban (gróf Teleki-féle ház, főispán-utca) naponta d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig megtekinthetők.

Ugyanezen határnapokon ezen csődvagyont illető felvilágosítások is megadatnak.

Bács-Almásra, 1894 évi december hó 28-án.

Polgár József,

köz- és váltó-ügyvéd, bácsalmási lakos, csődtömeggondnok.

3-1

5870. sz. 1894.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásba kebelezett Ó-Szivac és Uj-Szivac összeépített községek körállatorvosi állására ezennel pályázatot hirdetek.

A betöltendő körállatorvosi állás 600 frt készpénzfizetéssel, továbbá a husszempléért fizetendő díjjal és a látogatási díjjal van javadalmazva.

Felhívatom a pályázni kívánókat, hogy az 1886. évi XXII. t. c. 73. §-a és 1888. évi VII. t. c. 177. §-ai alapján felszerelt kérvényeiket 1895. évi január hó 31-ig annál is inkább nyújtsák be alulírott szolgabíróhoz, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom vétetni.

Zombor, 1894. évi december hó 19-én.

Poppovits Dusan,

főszolgabíró.

3-3

Előfizetési felhívás

A HÉT

POLITIKAI ÉS IRODALMI SZEMLE HATODIK ÉVFOLYAMÁRA.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

KISS JÓZSEF.

Főmunkatárs: KÖBOR TAMÁS.

Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Ignóty, Kozma Andor, Tóth Béla.

Tíz választékos, gazdag tartalmú kötetben fekszik A HÉT az olvasó közönség előtt. Új eszmék, új irányok, és új írások adják meg neki a maga különleges színét és zamatját. Új csapások jelölik utját az irodalomban. Nem műveltünk nagy dolgokat; de nagyot akarni is érdem. A szabad gondolatnak voltunk eddig fáklyavivői és a szabad szó lesz legmagasabb ambícióink a jövőben. Politikában és irodalomban egyaránt.

Könnyű, tetszetős formában adunk számot a hét eseményeiről és a domiáló mozzanatokkal külön „Krónikák”-ban foglalkozunk. Ezt a műfajt mi honosítottuk meg a magyar irodalomban. A HÉT journalistikai tiz parancsolatának egyik sarkalatos tétele ez: Ne adj soha programot, mert a program unalmas és szülő anyja a chablonnak, ami öl; de bízd magad a pillanat impressiójára, mert abban van a közvetlenség, az igazság és a megítélés.

Egyébiránt, akik olvassák A HÉT-et, azok úgy is ismerik; akik nem olvassák, azok egy rövid ismertetés nyomán úgy sem fogják megismerni. Ezeknek azt ajánljuk, hogy fizessenek elő A HÉT-re. Budapest, 1894. december havában.

KISS JÓZSEF.

Előfizetés: Egész évre 10 forint. Félévre 5 forint. Negyedévre 2 forint 50 krajcár

➔ Mutatványszámok ingyen! ➔

A HÉT kiadóhivatala
Budapest VII. Erzsébet-körút 6. szám.

PLUTOS

kiváló izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúsz vagy lobos bántalmaknál, ugy-szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedett állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsölnék ezen szerrel, a képződés gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

100-17

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN

GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

➔ Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt. ➔

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.